

Sygn. akt III S 199/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym :

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędziowie SO Barbara Braziewicz

SO Lucyna Morys – Magiera (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi G. L.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Gliwicach

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez

nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt II C 2777/12

z powództwa G. L.

przeciwko R. A.

o zapłatę

postanawia:

1 stwierdzić, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt II C 2777/12 nastąpiła przewlekłość postępowania;

2 przyznać skarżącemu G. L. od Skarbu Państwa –

Prezesa Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 2000zł (dwa tysiące złotych);

1 polecić Sądowi Rejonowemu w Gliwicach niezwłoczne podjęcie czynności zmierzających do sporządzenia uzasadnienia wyroku zaocznego z dnia 15 kwietnia 2013r. w zakresie wyrzeczenia o kosztach procesu i rygorze natychmiastowej wykonalności;

2 oddalić skargę w pozostałym zakresie;

5. zwrócić skarżącemu G. L. 100zł (sto złotych)

opłaty sądowej.

SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Tomasz Tatarczyk SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Skarżący powód G. L. w dniu 20 grudnia 2013r. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, w której żądał stwierdzenia przewlekłości w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gliwicach pod sygn. akt II C 2777/12 z jego powództwa przeciwko R. A. o zapłatę, domagając się równocześnie przyznania mu z tego tytułu odpowiedniej sumy pieniężnej w kwocie 10000zł (dziesięć tysięcy złotych) oraz polecenia Sądowi Rejonowemu nadania sprawie dalszego biegu umożliwiającego sprawne ukończenie postępowania.

Skarżący wskazywał, iż dnia 18 września 2012r. wniósł pozew o zapłatę, wolny od braków formalnych, jednak sprawie nie nadano biegu przez cztery miesiące, dopiero w dniu 29 stycznia 2013r. wyznaczono termin rozprawy na 4 marca 2013r., którą odroczone na dzień 15 kwietnia 2013r., kiedy to wydano wyrok zaoczny. Uzasadniał skarżący, iż mimo terminowego złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku zaocznego postanowieniem z dnia 31 maja 2013r. mu tego odmówiono i mimo uchylenia tego rozstrzygnięcia postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 23 października 2013r. do nadal nie otrzymał tego uzasadnienia, podobnie jak orzeczenia z klauzulą wykonalności.

Skarżący motywował, iż sprawa o sygn. akt II C 2777/12 nie jest zawiła, ani nie wymagała skomplikowanych instrumentów prawnych, a czas trwania postępowania i niecelowe decyzje procesowe Sądu Rejonowego spowodowały zbędną przewlekłość postępowania.

Skarb Państwa - Prezes Sądu Rejonowego w Gliwicach, przystępując do sprawy, wniósł o oddalenie skargi, podając, iż czynności w sprawie podejmowane były w terminach uzasadnionych wpływem spraw do Wydziału Cywilnego oraz jego obsadą orzeczniczą. Podnosił, że w związku z przeniesieniem sędziego referenta, co do którego podejmowano czynności nadzorcze, orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego do orzekania w Sądzie Rejonowym w Kluczborku z dniem 30 września 2013r., nie ma możliwości sporządzenia uzasadnienia orzeczenia zapadłego w sprawie II C 2777/12, o czym poinformowano strony.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Pozew w sprawie o sygn. akt II C 2777/12 został wniesiony w dniu 18 września 2012r., w dniu 24 września 2012r. polecono akta sprawy po dekretacji przedstawić sędziemu referentowi celem rozpatrzenia sprawy na rozprawie po upływie 2 dni lub z wpływem. Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2013r. inny sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 4 marca 2013r., polecając doręczenie pozwanemu odpisu pozwu z załącznikami oraz zobowiązanie go do wniesienia w terminie 14 dni odpowiedzi na pozew i podania w niej wszelkich zarzutów i wniosków dowodowych pod rygorem ich pominięcia oraz załączając stosowne pouczenia dla stron prawem wzmagane.

Rozprawa została odroczone na dzień 15 kwietnia 2013r. w związku z brakiem dowodu doręczenia zawiadomienia o terminie pozwanemu. Na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2013r. pierwotny sędzia referent wydał wyrok zaoczny uwzględniający powództwo w zakresie roszczenia głównego i ubocznego, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a także nadano wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. Powód z zachowaniem ustawowego terminu, w dniu 22 kwietnia 2013r., złożył wniosek o doręczenie mu odpisu wyroku zaocznego z uzasadnieniem, który to wniosek oddalono postanowieniem z dnia 31 maja 2013r. Powód wniósł zażalenie od tego orzeczenia dnia 17 czerwca 2013r., opłacone w dniu 5 lipca 2013r. Odpis zażalenia doręczono pozwanemu dnia 29 lipca 2013r., a zarządzeniem z dnia 2 września 2013r. akta przedstawiono Sądowi Okręgowemu w Gliwicach; akta wpłynęły w dniu 11 września 2013r.

Postanowieniem z dnia 23 października 2013r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach przez uchylenie go w części odmawiającej uzasadnienia o kosztach procesu i o rygorze natychmiastowej wykonalności, oddalając zażalenie powoda w pozostałym zakresie. Zarządzeniem z dnia 23 grudnia 2013r. Przewodniczący II Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Gliwicach stwierdził niemożność sporządzenia uzasadnienia wyroku zaocznego stosownie do treści postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach,

o czym poinformował powoda wraz z pouczeniem o prawie wniesienia zażalenia od wyrzeczenia co do i rygoru natychmiastowej wykonalności zawartego w wyroku zaocznym.

Sąd Odwoławczy zważył, iż zgodnie z art.2 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz.1843 ze zm.) przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Oznacza to zatem konieczność badania czy uchybienia organu prowadzącego postępowanie, o ile wystąpiły, doprowadziły do wydłużenia jego trwania ponad czas potrzebny do zakończenia sprawy.

Sąd Okręgowy uznał, iż nie sposób nie zgodzić się z zarzutami skarżącego, że postępowanie w sprawie o sygn. akt II C 2777/12 miało dotychczas okresowo charakter nieuzasadnienie długi oraz przewlekły, zatem skarga powoda zasługiwała na uwzględnienie.

W istocie bowiem wyznaczenie terminu rozprawy, jako pierwsza czynność procesowa zmierzająca do rozpoznania sprawy, miało miejsce cztery miesiące po wniesieniu pozwu do Sądu; w międzyczasie nie dokonywano innych czynności przygotowawczych. Ta zwłoka nie może być skutecznie uzasadniona trudną sytuacją kadrową wydziału.

Następnie termin rozprawy wyznaczono już na rozsądny okres dwumiesięczny, z uwzględnieniem konieczności dokonania doręczeń pism sądowych dla stron. Na dość krótki termin wyznaczono również kolejne posiedzenie, odroczone zasadnie z uwagi na brak dowodu doręczenia zawiadomienia dla niestającego pozwanego oraz na kolejnej rozprawie wydano wyrok zaoczny. Co do tych czynności procesowych stwierdzić wypada, iż były podejmowane sprawnie i celowo, a skarga w tej mierze nie była uzasadniona. Podobnie postępowanie dotyczące zażalenia na oddalenie wniosku powoda z dnia 22 kwietnia 2013r. o sporządzenie uzasadnienia wyroku zaocznego toczyło się sprawnie. W jego wyniku jednakże postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 23 października 2013r. zaskarżone postanowienie poprzez jego uchylenie w części dotyczącej uzasadnienia wyrzeczenia o kosztach procesu oraz rygorze natychmiastowej wykonalności, przy czym odpis wyroku zaocznego wraz z powyższym uzasadnieniem do chwili obecnej nie został powodowi doręczony. Wskazać zatem należy, iż słusznie skarżący wskazywał na niecelowość i przewlekłość czynności procesowych po stronie Sądu Rejonowego, który niesłusznie odmówił mu uzasadnienia wyroku zaocznego we wskazanym wyżej zakresie, przyczyniając się tą decyzją do zbędnego przedłużenia postępowania. Podobnie ocenić należy dalsze czynności Sądu Rejonowego w Gliwicach w postaci odstąpienia od sporządzenia i doręczenia powodowi uzasadnienia wyroku.

Zdaniem Sądu Odwoławczego stanowisko, zgodnie z którym nie ma możliwości sporządzenia uzasadnienia wydanego wyroku zaocznego po stronie sędziego referenta, jako przeniesionego do orzekania w innym Sądzie, nadal czynnego zawodowo i piastującego jak dotychczas stanowisko sędziowskie już w innym Sądzie Rejonowym, jest błędne.

Nie dopatrył się tu Sąd Okręgowy, w składzie rozpatrującym niniejszą skargę, podstaw dla stwierdzenia niemożności sporządzenia zgodnie z przepisami procedury cywilnej oraz regulaminu urzędowania Sądów powszechnych, uzasadnienia wyroku zaocznego zapadłego w sprawie o sygn. akt II C 2777/12 w sytuacji, gdy wydający go sędzia referent w dalszym ciągu czynnie orzeka, chociaż w innym Sądzie powszechnym.

Okoliczność ta, w powiązaniu z faktem, iż wniosek powoda o doręczenie mu odpisu wyroku zaocznego z uzasadnieniem w oznaczonym w postanowieniu Sądu Okręgowego w Gliwicach zakresie, nadal nie został zrealizowany, powoduje uznanie zasadności skargi. Nie nadano bowiem stosownego biegu wnioskowi powoda o sporządzenie i doręczenie mu odpisy wyroku zaocznego z uzasadnieniem we wskazanym zakresie, podczas gdy powód, co wynika z jego pism procesowych, zdecydowanie kwestionował zasadność wyrzeczenia o kosztach postępowania zawartego w wyroku, chcąc zapoznać się z jego motywami wywiedzenia środka zaskarżenia.

Powyższe przewlekłości postępowania w sprawie o sygn. akt II C 2777/12 przesądziły o uwzględnieniu skargi, bowiem stanowiły o uznaniu nieuzasadnionej i nieusprawiedliwionej przewlekłości tegoż postępowania. Niecelowe czynności procesowe, rozciągnięte nadto zbędnie w czasie oraz wskazane wyżej zaniechania ich podjęcia, spowodowały, że czas trwania postępowania pomimo wszystko przekracza rozsądne granice dla podjęcia dalszych stosownych do stanu sprawy czynności procesowych, które nadto, można powiedzieć, mają charakter techniczny, nie zaś rozpoznawczy.

Z przytoczonych wyżej względów Sąd Okręgowy w oparciu o art.1 ust.1 i 2, art.12 ust.2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004r. Nr 179, poz.1843 ze zm.) uwzględnił skargę w zakresie żądania stwierdzenia przewlekłości w sprawie, orzekając jak w pkt 1 sentencji postanowienia.

Konsekwencją treści skargi powoda oraz stwierdzenia zgodnie z jego wnioskiem przewlekłości postępowania sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt II C 2777/12 jest przyznanie skarżącemu od Skarbu Państwa kwoty 2000zł (dwa tysiące złotych), jako odpowiedniej sumy pieniężnej.

Ustalając wysokość powyższej kwoty Sąd Okręgowy miał na uwadze zarówno globalny czas trwania wspomnianego postępowania, jak i okres bezczynności oraz charakter podejmowanych z opóźnieniem działań czynności, a także skutki przewlekłości dla dalszego postępowania. Uwzględniono przy tym zarówno etap postępowania przed Sądem Rejonowym, jak i charakter sprawy dotyczącej zapłaty ze stosunkiem zobowiązaniowym łączącym strony, a także wysokość dochodzonego roszczenia w wysokości zł i dotychczasowy czas trwania postępowania.

Suma 2000zł z jednej strony ma na celu zapewnienie materialnej satysfakcji za przewlekłość postępowania w sprawie i negatywne efekty przedłużającego się postępowania dla skarżącego, z drugiej zaś oddziaływanie na Skarb Państwa, z którego środków kwota ta zostanie wypłacona, zmierzające ku zapewnieniu dalszego sprawnego i terminowego podejmowania czynności w sprawie.

Z tych przyczyn orzeczono jak w pkt 2 sentencji postanowienia w oparciu o normę art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Skutkiem zaakceptowania zasadności skargi w przedstawionych wyżej okolicznościach, było uwzględnienie jej także co do konieczności wydania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach stosownych zaleceń co do czynności procesowych, które winny zostać niezwłocznie podjęte w sprawie, na zasadzie art. 12 ust. 3 powyższej ustawy, jak w pkt 3 sentencji postanowienia.

Polecono zatem niezwłoczne podjęcie czynności zmierzających do sporządzenia uzasadnienia wyroku zaocznego z dnia 15 kwietnia r. w zakresie wyrzeczenia o kosztach procesu i rygorze natychmiastowej wykonalności. W tym celu akta sprawy zostaną przedstawione sędziemu referentowi wydającemu wyrok zaoczny z dnia 15 kwietnia r. w sprawie o sygn. akt II C 2777/12, z poleceniem sporządzenia uzasadnienia. Przeszkodą ku temu, jak już wyżej wskazano, nie jest orzekanie tegoż sędziego w innym Sądzie Rejonowym.

W pozostałej części natomiast skargę oddalono jako bezzasadną, gdyż uwzględnienie żądania sumy wyższej niż kwota zasądzona, nie znajdowało by oparcia w stanie faktycznym sprawy, ani też obowiązującej regulacji; kwota ta byłaby bowiem nadmierna względem powyższych kryteriów.

Skarga w tej części została zatem oddalona jako bezzasadna, w oparciu o przepis art.12 ust.1 i 3 wspomnianej ustawy, jak w pkt 4 sentencji postanowienia.

Uwzględniając skargę orzeczono z urzędu jak w pkt 5 sentencji postanowienia o zwrocie uiszczonych opłat w kwocie 100zł (sto złotych), zgodnie z treścią art.17 ust. 3 cytowanej wyżej ustawy.

SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Tomasz Tatarczyk SSO Barbara Braziewicz